

## เทศน์อบรมฆราวาส

ณ ศาลาสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ

เมื่อค่ำวันที่ ๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

### สิ่งที่เหนืออยู่แล้วคือธรรม

พูดถึงเรื่องเที่ยวกรรมฐานผู้ไม่เคย ไม่เคยจริงๆ เที่ยวกรรมฐานไม่ทราบว่ายี่ห้ออะไร แม้ที่สุดพระเราก็เหมือนกัน เห็นว่าเป็นคนละโลกไป พระกับกรรมฐานนี้เป็นอันเดียวกันธรรมดา หน้าที่ของพระมีแต่เดินกรรมฐาน เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ นี่เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับบุกเบิกวิญญาน พาสัตว์โลกให้หมุนเวียนเพราะความยึดความถือสิ่งเหล่านี้ เวลาพระท่านออกกรรมฐานสมัยปัจจุบันนี้ก็คือพ่อแม่ครูจารย์มันเราทางภาคอีสานที่เด่นอยู่นี้ก็คือศาสนาเด่นมากอยู่ เพราะมีครูบาอาจารย์องค์สำคัญๆ วางรากวางฐานไว้แล้วแต่ตั้งเดิมมา เพราะฉะนั้นพระกรรมฐานจึงมีมากอยู่ทางภาคอีสาน แล้วครูบาอาจารย์องค์ใดส่วนมากมักจะมีตั้งแต่ทางภาคอีสาน เพราะมีครูมีอาจารย์แนะนำสั่งสอนโดยถูกต้องแม่นยำ การปฏิบัติตามที่ท่านสอนโดยถูกต้องจึงไม่ค่อยผิดพลาด

พระผู้ทรงมรรคทรงผลส่วนมากจะมีอยู่ทางภาคอีสาน นี่เราพูดเป็นธรรมดาเป็นธรรมตรงไปตรงมา เพราะครูอาจารย์ไม่ขาด เริ่มต้นตั้งแต่หลวงปู่เสาร์-หลวงปู่มั่น เรื่อยมา จากนั้นลูกศิษย์ลูกหาที่ไปศึกษาอบรมกับท่านสำเร็จเป็นเพชรน้ำหนึ่ง ๆ ออกมา มากนะ ทางภาคอีสานมีมากทีเดียว ท่านหาธรรมท่านหาอยู่ในป่าในเขา ลำบากลำบาก เรียกว่ากรรมฐานยอมรับกันเลยละเรื่องความลำบากลำบาก แต่ท่านมีความสมัครใจอย่างนั้น ไม่ใช่ท่านไปโดนเอา ไปถูกทรมานอย่างนั้นไม่มี ท่านเป็นผู้เสาะแสวงหาเอง ไปอยู่ที่ไหนบ้านใหญ่บ้านโตเขามาเคารพนับถือมาก ๆ นี่ท่านจะไม่อยู่ พอเห็นคนไปมันบอกแล้ว พอเราไปพักอยู่นอกบ้านเขาหลังไหลมา โอ บ้านนี้ไม่ได้เรื่อง แน่ะ คือเขาจะมากวน ท่านจะไม่มีเวลาภาวนา

เพราะฉะนั้นท่านถึงไปอยู่ในป่าในเขา ตามภูเขาที่เรามองไปนั้นนะมันมองเห็นแต่ภูเขา เหมือนหนึ่งว่าไม่มีบ้านผู้บ้านคน ครั้นไปแล้วก็มีอยู่เป็นหย่อมๆ แห่่งละสี่หลังคาเรือนห้าหลังคาเรือน อยู่ชอกแซกอยู่ตามไหล่เขาหลังเขาเตี้ยๆ มีอยู่ทั่วๆ ไป นั่นละท่านไปหาภาวนาอยู่ในที่เช่นนั้น ความสมบูรณ์พูนผลมีตั้งแต่ไหนแต่ไรมาแล้วก็ไม่เห็นได้รับความวิเศษวิโสอะไร ท่านไปฝึกทรมานตนอย่างนี้ปรากฏชัดเจนขึ้นภายในจิตใจ คือใจนี้ถ้ามีอาหารมากๆ มีเครื่องหล่อเลี้ยงมากๆ ทางธาตุทางชั้นธแล้วจิตใจหมอบนะ จิตใจไม่ค่อยสง่าผ่าเผย

ถ้าให้มือดๆ อยากรๆ ขาดๆ แคลนๆ อดบั้งอิมบั้งนั้นละพอดีกับทางด้านจิตใจในการภาวนา ถ้าไปอยู่ไหนมีเหลือเพื่อแล้วไม่เป็นท่า ถ้าไปอยู่ไหนเหลือเพื่อก็มีแต่ธาตุแต่ขันธ จิตใจห่างจากธรรม พูดได้ชัดเจน ถ้าไปตรงไหนอดๆ อยากรๆ ขาดๆ แคลนๆ พอยังชีวิตให้เป็นไปวันหนึ่งๆ อย่างนั้นแหละธรรมเจริญที่ใจ ไปนั่งภาวนาอยู่บนเขาบิณฑบาตกับคนป่าคนเขา เขาจะได้อะไรมาให้ฉัน เราก็ไปหาอย่างนั้นด้วยนะ ที่สมบูรณ์พูนผลภาวนาไม่เป็นท่า ต้องไปหาที่อดอยากขาดแคลน

นี่ละธรรมชอบเกิดในที่กัณดารๆ กิเลสชอบเกิดในที่เหลือเพื่อฟุ้งเพื่อเห่อเหิมกินไม่อิ่ม กินไม่พอ กินจนกระทั่งวันตายก็ไม่พอ ท่านว่า นตฺถิ ตณฺหาสมา นที แม่น้ำเสมอด้วยตัณหาไม่มี แม่น้ำมหาสมุทรทะเลยังมีฝั่ง ฝั่งมหาสมุทร แต่ฝั่งของกิเลสตัณหาไม่มี ล้นฝั่งตลอดเวลา มันต่างกันอย่างไร การภาวนาครูอาจารย์แต่ละองค์ๆ ที่ท่านได้นำธรรมมาสอนพวกเรานี้ แหม เวลาเข้าถึงกันมันถึงได้รู้เรื่องของมันและกันองค์ไหนก็เรียกว่าเดนตายออกมาๆ

ที่แรกเราก็ว่าแต่เราเดนตายๆ เวลาไปสนทนากันกับเพื่อนฝูงหรือครูอาจารย์นี้ถึงได้ทราบชัดว่าส่วนมากมีแต่พวกเดนตาย ที่ได้ธรรมะมาสอนโลกให้ได้รับความเคารพเลื่อมใส ฝั่งใจ ส่วนมากมีแต่พวกที่เดนตายนั้นแหละ เพราะท่านอยู่ในที่เช่นนั้นเป็นประจำๆ บิณฑบาตก็จะได้อะไร ก็ในป่าในเขา บ้านเขาก็อยู่ไม่มีหลักมีแหล่งพวกนี้นะ อาหารการกินเขาก็อดอยากขาดแคลน เราได้พอได้มาฉันเท่านั้นเราก็พอใจแล้ว เราจะหากับหาอาหารดี ๆ อย่าไปหวังนะในป่าในเขา ตัวเขาเองเขาก็อดอยาก นี่เราก็ไปหาที่เช่นนั้นก็เหมาะสมๆ ฉันลงไปนี่พอยังชีวิตให้เป็นไปในวันหนึ่งๆ เท่านั้น

การฉันอาหารนี้ถ้ามีกับมีความง่วงเหงาหาวนอน ยิ่งกับตีเท่าไรยิ่งขี้เกียจขี้คร้าน ง่วงเหงาหาวนอน ความเพียรไม่เป็นท่า ถ้าไปอยู่ในสถานที่อดอยากขาดแคลน มีแต่ข้าวเปล่าๆ เเดินจกรมนี้ตัวเบาไปเลย เพียงข้าวเปล่าๆ เท่านั้นก็ไม่ง่วงนะ ที่ง่วงเพราะกับต่างหาก ยิ่งอาหารดีตามสมมุตินิยมเท่าไรนั้นแหละจอมขี้เกียจขี้คร้าน จอมง่วงเหงาหาวนอนอยู่ที่นั่นหมด ไม่ได้อยู่ที่ไหน ความเพียรไม่เป็นท่า เพราะฉะนั้นท่านจึงต้องเสาะแสวงหาในที่อดอยากขาดแคลน ไปที่ไหนสมบูรณ์พูนผลท่านไม่ไป คือท่านหาเองไปภาวนา

ที่นี้เวลาอาหารในท้องมีพอชีวิตเป็นไปวันหนึ่งๆ เท่านั้น ธรรมะก็ค่อยสว่างกระจ่างขึ้นมา จิตใจไม่เคยสงบก็สงบ ค่อยสงบเย็นขึ้นมา แล้วบวกกันกับสถานที่น่ากลัวอีก แต่ก่อนมันเสียจริงๆ นะ ว่าป่าเสือ เสือ ป่าเนื้อ เนื้อจริงๆ ยังทันนะสมัยเราออกเที่ยวกรรมฐาน สมบูรณ์เรื่องป่าเนื้อ ป่าเสือ ป่าสัตว์ ป่าช้างป่าอะไร เราได้เคยอยู่หมดแล้ว สำหรับพ่อแม่ครูจารย์มันไม่ต้องพูด มีแต่อย่างนี้ทั้งนั้นท่านอยู่ บิณฑบาตก็

พอได้ขับได้ฉันท่านนั้น แล้วคนไม่มีใครไปกววน ถ้าไม่ฉันท่านก็ไม่พบใครละ พบเจ้าของคนเดียว เพราะเขาก็ไม่ไปเกี่ยวข้อง เพราะท่านหาอย่างนั้นด้วย

สถานที่ใดมีคนเข้ามาเกี่ยวข้องมาก ๆ นั้นละการงานยุ่งไม่ตี การภาวนาไม่สืบทอดสติเป็นสำคัญ ถ้าการภาวนาสืบทอดกันด้วยสติแล้วจิตใจก็มีความสงบเยือกเย็น ไม่ติดไม่ตื่น การภาวนากว่าที่จะเห็นผลขึ้นมาได้ฝึกกรรมตามเต็มกำลัง สำหรับเราเรียกว่าคู้ยเซียชุดค้นหาเหตุหาผล หาหลักหาเกณฑ์มาเต็มกำลังความสามารถ ยกตัวอย่างเช่น จิตเราเสื่อม พอจิตเจริญขึ้นนี้แล้วมันเจริญจริง ๆ เพียงขั้นสมาธิเท่านั้นมันก็เหมือนหินทิ้งแห่งเลย มันแน่นหนามันคงปឹងเลยเขียวในจิต ที่นี้เจ้าของไม่เคยรักษาเพราะไม่เคยรู้เคยเห็นเคยเป็น จึงไม่ทราบว่าคุณเสื่อมความเจริญเป็นอย่างไร

ที่นี้ก็นอนใจ เห็นว่าการภาวนาจิตใจสงบเย็นดีแล้วก็ผลอบ้าง เช่นมีกิจการงานอะไรทำเล็ก ๆ น้อย ๆ มันขาดสติไปแล้วนั้น สติอยู่กับงานภาวนากลายเป็นสติไปอยู่กับงานของโลกไปแล้ว ที่นี้จิตใจมันก็เสื่อม ครั้นเสื่อมแล้วแก้ยากนะ ต้องพยายามพิตกันอยู่เรื่อย ๆ ไปอยู่สถานที่ใดที่มีที่กลัว ๆ ยิ่งเป็นความเพียรได้ดี กลัวทั้งกลางวันกลางคืนก็ไปอยู่ในป่าเสือ เสือมันมี มาได้ไปได้ทั้งกลางวันกลางคืน เราเดินจงกรมอยู่นี้มันกระหึ่ม ๆ อยู่ข้างทางจงกรมเรา เสือโคร่งใหญ่ นะ แต่ก็ไม่เคยได้ยินว่าเสือกินคน

เขาอยู่ในป่าในเขาก็ไม่เคยได้ยินว่าเสือกินคน เราไปอยู่ในป่าในเขาอย่างนี้ทำไมจะมากินตั้งแต่เราคนเดียวมีอย่างเหอ เขายังอยู่ได้ ตั้งบ้านมาสักนานเท่าไรก็ได้ยินว่าเสือกินคน เราทำไมถึงจะกลัวเอานักหนากลัวเสือนะ เอาเขามาเป็นแบบเป็นฉบับเป็นครูก็อยู่ได้ ที่นี้ไปอยู่ในสถานที่น่ากลัวเท่าไร ๆ ความเพียรได้แก่สติต้องติดกับใจ เมื่อสติติดอยู่กับใจนี้แล้วใจจะไม่ว่าวุ่นซุ่มมั่ว จะไม่คิดแ่งนั้นแ่งนี้ สติครอบเอาไว้จิตใจก็สงบจากนั้นก็ตั้งรากตั้งฐานเป็นความสงบเย็นใจ จากเย็นใจแล้วก็มี ความแน่นหนามันคงขึ้นโดยลำดับ ท่านเรียกว่าสมาธิ

นั่นละการฝึกใจไม่สักแต่ว่าฝึก ทำไปเฉย ๆ สติขาด ๆ วิน ๆ นี้เรียกว่าความเพียรขาด ใครสติดีเท่าไรผู้นั้นละเป็นผู้ที่จะตั้งความเพียร จิตใจมีรากฐานขึ้นเป็นลำดับลำดับนี้เราพูดให้นักภาวนาฟัง ให้พากันฟังนะ ผู้ไม่ภาวนาก็มีแต่หมอนละกล่อมมัน หลับครอก ๆ แครก ๆ ตื่นขึ้นมาก็มาเย็บ ก้มหน้าก้มตาทำอะไร เย็บเสือ เย็บหมอน หมอนขาด เสือขาด มันก็ได้แต่อย่างนั้น ไม่เห็นวิเศษวิโสอะไร ส่วนการฝึกหัดภาวนาไม่เป็นอย่างนั้น ยิ่งเราผ่อนอาหารอดอาหาร อดไปเท่าไรความง่วงไม่มีนะ นอนอย่างมาสองชั่วโมงตื่นแล้ว ไม่หลับ นั่นแหละเป็นเวลาทำความเพียร สติที่ดี

ส่วนมากมักจะถูกทางผ่อนอาหาร อดอาหาร เพราะอาหารเป็นเครื่องส่งเสริมกิเลสได้ดี มีอาหารดีตามโลกสมมุตินิยมเท่าไรก็ยิ่งเสริมความซี้เกียจซี้คร้านมากขึ้น ถ้า

อาหารมีน้อยๆ น้อยลงไป จิตใจก็ค่อยเจริญขึ้นมา เพราะฉะนั้นท่านถึงอดอาหารผ่อนอาหารเสมอ ท่านดูใจของท่าน ธาตุชั้นนี้อ่อนแอจนจะก้าวขาไม่ออก แต่จิตใจนี้เหมือนจะเหาะเหินเดินฟ้า ใจมันสว่างาม่องใส มันสว่างจ้าๆ อยู่ภายใน ส่วนร่างกายจะก้าวขาไม่ออก แต่จิตใจมันสว่างใส ใจนั้นละเป็นของมีกำลัง ร่างกายนี้เราหิวมาเท่าไรกินอิมเท่านั้นละ พอกินอิมเท่านั้นก้าวเดินไปที่หนึ่งเหมือนม้าแข่ง กำลังมันมาทันที ทางร่างกายนี้ให้อิมเมื่อไรมันก็มีกำลังเมื่อนั้น แต่จิตใจนี้บำรุงยากนะ

เพราะฉะนั้นจึงต้องหนักในการผ่อนอาหารอดอาหาร เพื่อฟื้นจิตใจให้ดีขึ้นๆ เหตุนี้เองที่พระกรรมฐานท่านมักจะผ่อนจะอดอาหาร เพราะดีทางนี้ ที่นี้เวลาฝึกไปๆ จิตใจของเราเปลี่ยนแปลงได้นะ เปลี่ยนได้ตลอด เมื่อมีการชกฟอกมีการบำรุงรักษาด้วยความระมัดระวังอารมณ์ทั้งหลายไม่ให้เข้ามาทวนใจแล้ว จิตใจก็ค่อยสงบ สงบเย็น ถ้าจิตใจไม่ทวนตัวเองเสียอย่างเดียวใจก็สงบเย็น จิตใจทวนตัวเองก็คือความคิดความปรุงของสังขารนั้นแหละ มันชอบคิดชอบปรุง อยากรู้อย่างนั้น อยากเห็นอย่างนี้ มีแต่ความอยากรู้อยากเห็น อยากคิดอยากปรุง ความสงบเลยไม่มี ที่นี้ก็หาความเย็นใจไม่ได้

เพราะฉะนั้นจึงต้องหาวิธีการฝึกหัดหลายด้านหลายทาง ส่วนมากท่านมักจะผ่อนอาหารนั้นแหละนักภาวนา ถ้ามแล้วนะพวกเพื่อนๆ ฝูงๆ กันจะลงในเรื่องการผ่อนอาหาร ไม่ให้ฉันมากนักะ ฉันน้อยๆ พอมีชีวิตให้เป็นไป นั้นแหละสติก็ค่อยดีๆ จิตใจตั้งรากตั้งฐานได้ เป็นความสงบ เป็นสมาธิ จิตใจก็เย็น เพราะไม่มีอารมณ์ทวนตัวเอง คือความคิดความปรุง สงบเย็น ที่นี้จะออกพิจารณาทางด้านวิปัสสนาก็ออกซิ ก็อยู่ด้วยกัน พิจารณาสังขารร่างกายของเรา ตั้งแต่ภายนอกภายในตลอดทั่วถึง มีตรงไหนที่น่ารักใคร่ชอบใจ

มันมีแต่กองมูตรกองคูด กองสกปรกโสโครกเต็มตัวคน เต็มตัวเขา เต็มตัวเรา นอกจากไม่พิจารณาเท่านั้น มันก็ไม่เห็นโทษของมันที่มีอยู่กับตัว มันก็มีแต่ความเพลิดเพลิน เวลาพิจารณานี้ลงไป ดูไปตั้งแต่ผิวหนัง หนังจริงๆ มันก็ยังมียี่หื้ออี่โคล ขี้เต็มตัว ผิวหนังนั้นนะบางๆ มันก็มีขี้หื้ออี่โคล แล้วดูเข้าไปข้างใน ดูหนังแล้วดูเนื้อ พลิกร้อยพันพันคมดูความไม่สะอาด ความไม่สวยไม่งามของตัวเอง ดูเขาดูเรามันพอๆ กัน ไม่มีใครเกินใครถึงเรื่องความสกปรกของซากผิติดที่ยังไม่ตายคือเราๆ ท่านๆ นี้แหละ

เวลาดูเข้าไปมันมีอยู่แล้วมันก็เห็น ถ้าไม่ดูมันไม่เห็น มีแต่ความเพลิดเพลิน เวลาดูเข้าไปจิตใจค่อยสว่างามขึ้นมา สว่างใส ปัญญาสอดแทรกไปตามเนื้อตามหนัง ตามเส้น ตามเอ็น ตามกระดูก ตับ ไต ไล้ พุง ดูหมดตรงไหนหาสิ่งที่เป็นสาระ สิ่งที่น่ารักใคร่ชอบใจมันไม่มีในร่างกายอันนี้ ของใครก็แบบเดียวกันหมด เป็นแต่

เพียงไม่ดูกัน ก็เลสตั้มหามันลากเอาอะไรมาตักมาแต่ง มาประดับประดาให้สวยให้งาม มันจะสวยอะไร ประดับประดาซากผีเป็นมันก็เป็นซากผีติดบอยู่อย่างนั้นแหละ หากชอบประดับเพราะกิเลสมันชอบขอ เรื่องที่จะให้ธรรมดานี้ไม่มี เรื่องธรรมท่านไม่ชอบยอนะ กิเลสนี้ชอบขอที่สุดเลย

เราจะยกตัวอย่างหมาตัวหนึ่ง เขาnimนัตเราไปฉนในบ้าน หมาตัวนั้นมันน่ารักนะ ตัวเตี้ยๆ หูตูปๆ เตี้ยๆ อ้วนๆ เวลาเราพูดอะไรนี้มันรู้ภาษาคน เขาพูดอย่างนี้รู้ภาษาคน เขาก็ชมเชยมันว่าหมาตัวนี้มันรู้ภาษาคน อย่างเราพูดอยู่ที่นี่มันก็ฟังอยู่นั้นแหละ ถ้าไม่มีอะไรไปกระทบกระเทือนจิตใจมันมันจะไม่แสดงอาการ มันจะฟังเฉย ยิ่งยอมมันด้วยแล้วมันยิ่งชอบ เคลิ้มไปเลย ไม่หลับมันก็เคลิ้มของมันด้วยความเอ็นโยสรรเสริญ เขาพูดอยู่ที่นี่มันก็ฟังอยู่นะ เราพูดอย่างนี้มันฟังอยู่ มันเข้าใจหมดทุกคำนั้นแหละ มันรู้ภาษาคนหมาตัวนี้ มองดูแล้วน่ารักเสียด้วยนะ เตี้ยๆ อ้วนๆ หูตูปๆ

พอเราพูดเรื่องจะไปนั้นไปนี่เขาฟังอยู่นั้นนะ พอเราพูดว่าจากนี้จะไปที่นั่นที่นี้ พอว่าเท่านั้นละเขาจะโดดขึ้นไปอยู่ในรถก่อนแล้ว เขาจะไปด้วย เขารู้อย่างนั้นนะ พอเราว่าจะไปไหนเขาจะขึ้นไปนอนอยู่ในรถก่อนแล้วๆ หมาตัวนี้ นี่พูดถึงเรื่องว่าจะให้ไปที่ไหนเขาไป ให้ลงน้ำเขาก็ลงไปบ๊อบบ๊อบไปลงน้ำต่อหน้าต่อตาเรา เราไปฉนในบ้านเขา หมาตัวนี้มันรู้ภาษาคน บอกลงน้ำบอกไปไหนได้หมด บอกลงน้ำพอว่าแล้วก็บ๊อบบ๊อบเขาจะไปลงน้ำในสระ โอ้ย ไม่เอาละพูดเฉยๆ กลับมาเสีย เขาก็กลับมา ถ้าพูดถึงเรื่องอะไรเขารู้ นี่หมายถึงว่าสัตว์มันก็ชอบยกยอนะ

พอพูดคำสุดท้ายเราไม่ต้องพูดเสียงดังละ พอพูดชมเชยเขาเรียบร้อยแล้วคำสุดท้ายก็บอกว่าไอ้บ้า ว่าอย่างนั้นนะ พอว่าไอ้บ้า “เห่อๆ” ขึ้นเลย มันก็น่ารักดีนะ เขาอยู่เฉยๆ พอเราชมเชยนี้เขาเฉยสบายมาก เขาได้รับยกยอ พอติบั้งสุดท้ายก็ว่าไอ้บ้าเบาๆ นะ ไอ้บ้าไม่พูดเสียงดังอะไร พอว่าไอ้บ้า “เห่อๆ” ขึ้นเลย แสดงว่าเขารู้ แม้แต่หมาก็ชอบความชมเชยสรรเสริญ คนจะไม่ชอบอย่างไร คนมันโง่กว่าหมาเสียอีก หมา มันก็รู้เป็นบางคำ ยินดีเป็นบางคำ มนุษย์นี้มันรู้หมด ว่าอะไรมันรู้หมด ความชมเชยสรรเสริญไม่มีใครเกินมนุษย์ ชอบมากที่สุดก็เดียว บ้ายอมมนุษย์เรา

ให้เห็นต่างกันตรงนี้อีกนะ จิตใจที่มีธรรมมากน้อยกับความชมเชยสรรเสริญเข้ามาเกี่ยวข้องนี้มันจะเป็นของมันเอง คือคำสรรเสริญเอ็นโยมามันก็ไม่มีน้ำหนกไม่มีค่าเท่าธรรมที่มีอยู่ในใจ สรรเสริญมาเท่าไรมันก็เฉย ไม่รับ..จิต เขาสนิทามามันก็ไม่รับ เพราะจิตมันวิเศษกว่าสิ่งเหล่านั้น เขามาชมเชยดีก็ตามมันดีสู้ธรรมไม่ได้ ธรรมก็ไม่รับ ตกออกไปๆ เหมือนกับน้ำตกลงใบบัว ใบบัวคือจิตที่บริสุทธิ์ พอตกปั๊บนี้ก็ลิ่งไป

เลยๆ ไม่ติดกัน กลิ้งไปเลย อันนี้จิตที่บริสุทธิ์ก็เหมือนกัน สังขารมันแว็บขึ้นมามันก็ดับไปพร้อมๆ

พื้นเพที่บริสุทธิ์เต็มที่ไม่รับอะไรละ สรรเสริญก็ไม่รับ นินทาก็ไม่รับ นี่คือจิตที่พอ สรรเสริญจะดีขนาดไหนก็ไม่ดีเท่าธรรมที่ท่านทรงอยู่ นินทายังแล้ว แล้วจะไปติดได้อย่างไร ความชมเชยสรรเสริญนี้ไม่ได้สูงกว่าธรรม ชมเชยเข้าไปก็ไม่ติด เพราะฉะนั้นท่านผู้บริสุทธิ์แล้วท่านจึงไม่ติด จะติดอะไรของเหล่านั้นมันเหมือนมูตรเหมือนคูชมเชยออกมาก็เหมือนมูตรเหมือนคูช ธรรมชาติที่มีอยู่ในจิตนั้นเลิศเลอขนาดไหน นั่นละมันจึงไม่ติด เพราะมีสิ่งที่เหนือกันอยู่แล้ว มันจะไปจับเอาสิ่งที่ต่ำอย่างไร สิ่งทีเหนืออยู่แล้วคือธรรม นั่นต่างกันอย่างนี้

ผู้ปฏิบัติภาวนานี้จะให้เห็นของแปลกประหลาดมากโดยลำดับลำดับ เรื่องตา หู จมูก ลิ้น กายของเราเนี่ยมันเป็นเครื่องมือของใจ ถ้าใจเศร้าหมองแล้วแสดงกิริยาอาการออกมาทางตา หู จมูก ลิ้น กายนี้เข้าไปสู่ใจ มัวหมองไปหมด เป็นมูตรเป็นคูชไปหมด ถ้าใจสะอาดสิ่งเหล่านี้เป็นแต่เพียงเครื่องมือกลั่นกรอง อะไรไม่ดีมันปิดออกๆ รับแต่ของดีๆ เอาไว้เท่านั้นเมื่อยังไม่พอความดี เมื่อความดีพอเต็มหัวใจแล้วดีก็ไม่รับ ชั่วก็ไม่รับ เพราะไม่เห็นใจธรรมที่ใจดวงนั้นครองอยู่ ทรงอยู่ ต่างกันอย่างนี้

ด้วยเหตุนี้เองบรรดาพระอรหันต์ท่านจึงไม่ติดอะไร สามแดนโลกธาตุจะมาให้ท่านติดไม่ได้มีอะไรเลิศเลอยิ่งกว่าธรรมกับใจที่เป็นอันเดียวกัน ท่านกำลังครองอยู่นั้น อันนั้นวิเศษวิโส เพราะเหตุนี้สิ่งทั้งหลายที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับมันจึงไม่ติด เพราะอันนี้เหนือกว่าแล้วๆ โลกธรรม ๘ โลกทั้งหลายชอบกันทั้งนั้น แต่ท่านผู้สิ้นกิเลสแล้วไม่ชอบทั้งหมด ปล่อยสลัดออกหมด เพราะไม่เลิศเลอยิ่งกว่าธรรม ธรรมนี้เหนือโลกธรรม ๘ เป็นไหนๆ สรรเสริญมาขนาดไหนความสรรเสริญนั้นก็ไม่ได้เลิศเลอยิ่งกว่าธรรมที่ท่านมีอยู่ นั่นมันต่างกัน

เพราะฉะนั้นมันถึงปิดกันออก ที่ว่าน้ำตกลงบนใบบัวย่อมกลิ้งตกไปไม่ซึมซาบซึ่งกันและกัน ก็คือจิตของพระอรหันต์ คำว่าน้ำตกไป สังขารที่เอาสมมุติมาใช้ ประจุพัดดับพร้อมๆ ไม่ติด ความคิดความปรุงของตัวเองไม่ติด เรียกว่าตกไปๆ ไม่เป็นอารมณ์กับความคิดอื่นใด จะคิดออกมาเรื่องดีเรื่องชั่วก็คิดได้กับโลกเขา แต่ไม่ติดต่างกันอย่างนั้น

นักภาวนาเหล่านี้จะให้เห็นความแปลกประหลาดของตัวเอง ตั้งแต่วันเกิดมา ดูตั้งแต่โลกภายนอก ดูอะไรมันก็เห็นนะชิตามีถ้าไม่ใช่ตาบอดหูหนวก มันมีอยู่ทั้งนั้นละ ดูอะไร เห็นอะไร ได้ยินอะไร มีแต่ติดมีแต่พัน มีแต่หลงไป ถ้าดูด้วยอำนาจของกิเลส ดูเท่าไรยิ่งติดยิ่งพัน ยิ่งเพลิดยิ่งเพลิด เศร้าโศกเท่าไรก็ไม่เห็นโทษแห่งความเศร้าโศก

เพราะสิ่งเหล่านั้นที่ไม่ดีมาติดพัน มันก็เพลนของมันไป แต่จิตของท่านผู้มีธรรมแล้วมัน  
ปัดออก ๆ โดยลำดับ จนกระทั่งจิตที่บริสุทธิ์แล้วอะไรมาไม่ติดเลย

อย่างสรรเสริญ ความสรรเสริญไม่เลิศเท่าธรรมที่มีอยู่ของท่าน สรรเสริญวิเศษ  
วิโสอะไร สมบัติของโลกที่นำมาสรรเสริญสู้สมบัติของธรรมที่ท่านครองอยู่ไม่ได้ เมื่อ  
เป็นเช่นนั้นมันจะติดได้อย่างไร ไม่ติด ทำอะไรก็ไม่ติด เป็นอฐานะเป็นคนละฝั่งแล้ว  
ฝั่งวิภูวนคือความหมุนเวียนของกิเลส แล้วฝั่งวิวิภูวะ วิวิภูธรรมธรรมที่ไม่ต้อง  
หมุนเวียนคือใจพระอรหันต์ มันก็ไม่ติดกัน ต่างอันต่างจริงอยู่อย่างนั้น ไม่ติด ติก็รู้ว่าดี  
ตามที่โลกเขาว่าดีแต่ไม่ติด เราก็เคยติดแต่ก่อน ทีนี้มันไม่ติด ใจมันเหนือกว่าแล้วมัน  
ไม่ติด

การฝึกหัดอบรมทางด้านจิตตภาวนา มันละเอียดลอมมาก พิสดารมากนะการ  
ภาวนา สิ่งที่เราเห็นเรารู้ทั้งหลายนี้เอาตา หู จมูก ลิ้น กาย เป็นเครื่องมือต่างหาก ส่วน  
ธรรมที่ท่านได้ภาวนาให้เป็นภายในจิตแล้ว ท่านเอาจิตนั้นเลยเป็นตัวจริงด้วย เป็น  
เครื่องมือด้วย สอดแทรกไปไหนรู้ไปตรงนั้น ๆ ไม่จำเป็นจะต้องมาอาศัยตา หู จมูก ลิ้น  
กายละ นั้นเป็นธรรมชาติแท้เกิดกับหัวใจ เป็นเครื่องมือของหัวใจได้ด้วย จิตจึงพิสดาร  
มากเวลารู้เวลาเห็น เราไม่เคยเห็นตั้งแต่เราไม่เคยภาวนา แต่จิตใจได้รู้ได้เห็นแล้วติด  
ปั๊บ ๆ คือเชื่อเลย ไม่ต้องหาใครมาเป็นสักขีพยานว่าอันนี้จริงหรือไม่จริง อันนี้มี  
หรือไม่มี

อย่างที่พูดว่าเปรตว่าผี เอนอก ๆ นะ ไม่ต้องพูดถึงเรื่องกิเลสอันละเอียดอยู่  
ภายในใจ พูดเรื่องนอก ๆ พวกเปรตพวกผี พวกสัตว์ประเภทต่าง ๆ ที่เป็นสัตว์หยาบ ใจ  
เห็นหมด ใจเราไม่เห็น แต่ใจของนักภาวนาเห็น รู้เห็น ไม่ต้องอาศัยตา หู จมูก ลิ้น กาย  
ไปเป็นเครื่องมือพิสูจน์ ใจหากพิสูจน์เอง รู้เอง นั่นละการภาวนาจึงพิสดารมาก บาบ  
บุญนรกสวรรค์นรกอเวจีที่ท่านเห็นแล้วนี้ พระพุทธเจ้าท่านเห็นเรียบร้อยแล้ว รู้ทุกสิ่ง  
ทุกอย่างนำมาสอนโลก โลกยังไม่เชื่อ เพราะโลกตาบอด ว่านี่นะ ๆ มันก็ไม่เห็น มันตา  
บอด สีแสงอย่างนั้นอย่างนี้มันก็ตาบอด เอามาให้ลูบให้คลำ ลูบคลำเฉย ๆ ไม่รู้ว่าอัน  
นั้นเป็นอะไรมันก็ไม่เชื่อ มีแต่ไม่เชื่อเรื่อย ๆ ไปคนหนา ถ้าคนบางแล้วเชื่อในสิ่งที่ควร  
เชื่อเป็นลำดับลำดับไปเลย นั้นมันต่างกัน

เรื่องจิตใจนี้พิสดารมาก เราฝึกหัดอบรมให้เป็นไปตามจริตินิสัยของผู้บำเพ็ญซึ่ง  
มีความเหลื่อมล้ำต่ำสูงต่างกัน ผู้ที่พิสดารในความรู้ความเห็นทั้งภายนอกภายใน  
ภายในก็คือกิเลสของตัวเอง สำรอกปอกออกให้หมด ภายนอกก็พวกเปรตพวกผีสัตว์  
นรกอเวจี สวรรค์ชั้นพรหมเห็นไปหมด รู้ไปหมด อันนี้ไม่ต้องอาศัยอะไร นี่ละ  
พระพุทธเจ้านำมาสอนโลก นำสิ่งที่มีอยู่ทั้งนั้นมาสอน ไม่ได้เอาที่ไม่มีมาโกหกโลกนะ

จึงเรียกว่าสวากขาตธรรมตรัสไว้ชอบแล้วทุกอย่าง ไม่ว่าตีว่าชั่ว ดีจริง ๆ ตามที่สอนไว้แล้ว ชั่วก็ชั่วจริง ๆ ตามที่สอนไว้แล้ว จึงเรียกว่าสวากขาตธรรม ศาสดาองค์เอกตรัสไว้ไม่มีสอง ไม่ได้มีคำว่าโกหก รู้อันไหนขึ้นมาแน่นอน ๆ ไม่จำเป็นต้องหาใครมาเป็นสักขีพยานจึงจะเชื่อใจ ลงใจได้ ท่านลงใจเอง

แล้วทุกสิ่งทุกอย่าง เช่นอย่างแก็กิเลส แก็กได้มากน้อยเพียงไรก็รู้ชัดว่าแก็กได้ ๆ แล้วเป็นสมบัติของตนไปพร้อม ๆ กัน ไม่ได้เหมือนความจำนะ ความจำเรียนจำได้ ขนาดไหนมันก็มีแต่ความจำ ไม่ใช่สมบัติของตนเหมือนภาคปฏิบัติ ผลที่เกิดขึ้นมาทั้งรู้ ทั้งเห็นทั้งเป็นสมบัติของตนด้วย กิเลสเบาบางจากภาคปฏิบัติก็เป็นสมบัติของตนด้วยเรื่อย ๆ จนกระทั่งกิเลสสิ้นซากไปหมดก็เป็นสมบัติของตนเต็มภูมิว่าบริสุทธิ์แล้ว ไม่ต้องไปหาใครมาเป็นสักขีพยานก็รู้เองเห็นเอง ท่านว่าสนุทธิฐิโก รู้ผลงานของตนไปเป็นลำดับลำดับ

ยกตัวอย่างเช่นพระอัญญุตระ จะเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าทูลถามปัญหาส่วนละเอียด พอตีไปถึงได้ถุนพระคันธกุฎีฝนตกหนัก ที่นี้น้ำตกลงมาจากชายคาลงมากกระทบกับพื้น พื้นที่มีน้ำอยู่แล้วก็ตั้งเป็นต่อมเป็นฟองขึ้นมา กระทบกันแล้วดับ ๆ ท่านก็พิจารณาน้ำที่กระทบกันตั้งเป็นต่อมเป็นฟองขึ้นมาแล้วดับไป ๆ กับสังขารที่มันคิดขึ้นมาภายในใจของท่าน คิดดีก็ดับ คิดชั่วก็ดับ ดับแล้วไม่อยู่ที่ไหน มันก็มาอยู่ที่จิต เกิดขึ้นมาจากใจ ท่านก็ลงในที่ใจ ตรัสรู้ปั้งขึ้นมาที่นั่นแล้ว พอฝนตกหยุดกลับกุฎิเลย ทั้ง ๆ ที่จะไปทูลถามพระพุทธเจ้า พอไปถึงสนุทธิฐิโกประจักษ์ตนเต็มหัวใจแล้วกลับ ไม่ไปทูลถามพระพุทธเจ้า

เพราะฉะนั้นสนุทธิฐิโก ที่รู้ผลงานของตนจึงเป็นของสำคัญมากทีเดียว รู้สุดขีดก็เต็มภูมิ รู้ขึ้นไหนก็รู้เป็นลำดับ จนกระทั่งรู้สุดขีดด้วยสนุทธิฐิโก เป็นผู้บริสุทธิ์แล้ว ไม่ต้องไปทูลถามพระพุทธเจ้า กลับกุฎิเลย นี่มีตัวอย่างมาอย่างนี้ นั่นละสนุทธิฐิโกเป็นเครื่องตัดสินให้ตัวเอง คือผลงานของตนได้อย่างไร ๆ รู้เป็นลำดับลำดับ พระพุทธเจ้าท่านจึงสอนสนุทธิฐิโกไว้ เมื่อรู้แล้วไม่ต้องไปถามใคร อย่างพระพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมาท่านไปถามใคร ก็ สนุทธิฐิโก ของพระองค์เอง สวากทั้งหลายบรรลुरुธรรมขึ้นมาจาก สนุทธิฐิโก รู้เองเห็นเองจากผลงานของตน ผ่านไปได้ ๆ นี่การปฏิบัติ

เวลานี้เมืองไทยเรากำลังอ่อนมากนะ เรื่องอรรถเรื่องธรรมนี้อ่อนเอาเสียจนจะมองไม่เห็นธรรมในหัวใจมนุษย์เรา แต่เรื่องกิเลสตัณหา มองหาคนไม่เห็น มีแต่กิเลสปิดบังไว้หมด คนทั้งคนเห็นแต่กิเลสหุ้มห่อไว้หมด เป็นอย่างนั้นนะ ธรรมที่จะมีวิม्वแวงออกมาทางด้านจิตใจ แสดงออกมาทางกายวาจาความประพฤติหน้าที่การงาน เป็นทาง



ถูกทางดีไม่ค่อยมี มักจะมีแต่เรื่องสกปรกแสดงออกมาจากกิเลสเป็นตัวบงการนั้นแหละ  
มาก

ที่นี้ว่าเมืองพุทธๆ มันเป็นเมืองผีในลัทธิธรรมชาตของมัน ไม่ได้เป็นเมืองพุทธ  
นะ โลกเขาก็ยอมรับว่าเมืองไทยถือศาสนาพุทธ แต่ครั้นแล้วเมืองไทยนี้ยิ่งกว่าลิงกว่า  
ค่าง ฉกฉกขโมยปล้นจี้กันด้วยวิธีการต่างๆ ไม่มีใครกินเมืองไทยซึ่งเป็นเมืองพุทธเลย  
มันเป็นอย่างไร ไม่อายเขาบ้างเธอพวกเรา ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ ขรราวาสก็ให้มีศีลธรรม  
ความประพฤติดีงามสมเพศฆราวาส พระก็ให้ประพฤติปฏิบัติตามหลักศีลลัทธิธรรม  
ตามเพศของตนที่บวชมาเป็นพระ กิริยาอาการทุกอย่างต้องเป็นพระๆ ไปหมด ไม่เป็น  
โจรเป็นมาร เป็นกิเลสตัณหา ท่านจึงเรียกว่าพระ

ถ้าการแสดงออกยังเป็นกิเลสตัณหา เป็นความผิดความพลาดกระทั่งไม่มี  
ยางอายเลยนั้นท่านว่าพระเป็นเปรตเป็นผีไปแล้วในผ้าเหลืองที่ห่มห่ออยู่นั้น มันไม่รู้ตัว  
นะ กิเลสมันอยู่ลึกๆ แสดงตัวออกมีแต่กิเลสแสดง เราก็ให้พากันฝึกบ้างซิ เวลาจะหลับ  
จะนอนอย่างน้อยก็ให้ได้ภาวนาให้ได้มีความสงบใจ การภาวนาก็คือดูความเคลื่อนไหว  
ของใจ ใจจะไม่อยู่เป็นสุข จะคิดเรื่องนั้นปรุงเรื่องนี้ตลอดเวลา เวลาภาวนาเอาสติจับลง  
ไปในใจดวงนั้น ถ้าสติจับเฉยๆ มันไม่อยู่ เอาคาบบริกรรมมัดจิตแล้วเอาสติมัดคำ  
บริกรรมให้ติดอยู่ แล้วสงบๆ เย็นไปๆ สติจึงเป็นของสำคัญมาก

ถ้าใครมีสติ..เอา ดูเจ้าของก็รู้นี้มีสติก็ชั่วโมง ในระยะที่มีสติตั้งท่านั้นกิเลสจะ  
ไม่เกิด กิเลสเกิดเวลาเปลอสติ ถ้ากิเลสมีอยู่นั้นกิเลสจะหนาแน่นขนาดไหนสตินี้กันไว้  
อยู่หมดเลย สติจึงเป็นของสำคัญมาก ฝึกจนได้ที่ได้ฐานแล้วสงบเย็นลงไปเรื่อยๆ ถ้ามี  
สติ ถ้าสติไม่มีแล้วความเพียรก็สักแต่ว่า เดินจงกรมก็มีแต่ว่างเดินจงกรม จิตคิดไปนอก  
โลกนอกสงสารแล้วเอาไฟเผาตัวเองไม่รู้ตัว ในทางจงกรมในที่ภาวนานั้น  
แหละ มันอยู่ในนั้น กิเลสมันอยู่กับหัวใจ ว่าเราเดินจงกรมใจมันก็เดินสั่งสมกิเลส  
ภายในตัวของมัน จะภาวนาแบบไหนกิเลสมันก็ภาวนาของมัน เผาหัวใจคนตลอดเวลา  
เราไม่รู้ละ

ให้มีสติเข้าไปซิ ถ้ามีสติมันแยบออกตรงไหนรู้ๆ เลย ความเพียรของเราเมื่อฝึก  
ด้วยสติดีแล้วสติจะทันเหตุการณ์ต่างๆ มันจะคิดเรื่องราวอะไรคิดไม่ได้ ถ้าลงสติดีอยู่  
แล้วกิเลสเกิดไม่ได้ วันนั้นก็ตั้งสติดี วันหน้าตั้งสติดี กิเลสจะเกิดไม่ได้เรื่อยๆ ไป สุดท้าย  
กิเลสก็หมดอบ ธรรมะก็เจริญรุ่งเรือง จิตใจสงบเย็น ถ้าสติได้ควบคุมงานอยู่แล้วอย่างไร  
จิตต้องสงบ อันนี้ส่วนมากสติมันไม่ค่อยมีซิ มันจึงไม่ได้เรื่องได้ราว เดินจงกรมก็เดินไป  
อย่างนั้น นั่งภาวนาก็นั่งไปหลับไปเคลิ้มไปมันก็ไม่ได้เรื่องได้ราว มีแต่กิเลสตัณหาเข้า

ไปทำงานอยู่ในวงภาวณาเสีย ธรรมะแตกกระจัดกระจายไปโลกไหนก็ไม่รู้ แล้วก็บอกว่า ภาวณาไม่ดี มันจะดีอะไรก็มันไม่ภาวณา

เลื้อยหมอนตีมันก็ลงในเลื้อยในหมอน หลับครอกๆ ปลูกให้ตื่นมันก็ไม่ยอมตื่น จับทั้งเลื้อยทั้งหมอนโยนลงน้ำมันจะตื่นหรือไม่ตื่นก็ไม่รู้นะ ทดลองเจ้าของดูซิพวกเรา ถ้า มันหนักนอนนักหลับก็เอาเลื้อยเอาหมอนพันตัว หลับแล้วจับโยนลงน้ำมันจะตื่นไหม มันไม่ตื่นก็ให้ปลาเอาไปกินเสีย มันโขงขนาดนั้นแล้ว มันก็ไม่ได้เรื่องได้ราวอะไร วันนี้ก็ไม่พูดอะไรมากละ เหนื่อย ว่าจะไม่พูดวันนี้เหนื่อยก็ได้พูดให้พี่น้องทั้งหลายได้ฟัง เสียง อรรถเสียงธรรมไม่ได้เหมือนเสียงอะไรนะ

เสียงอรรถเสียงธรรมเสียงมีรสมีชาติดูดีในจิตใจ ใจฟังเสียงอรรถเสียงธรรม แล้วใจเบา ใจสบาย เบิกกว้างออกไป ถ้าใจฟังแต่เสียงเรื่องของกิเลสตัณหา ความเพลิด ความเพลิน ความโศกเศร้าเหงาหงอยก็มาด้วยกัน ก็เป็นพินเป็นไฟเผากันไปนั่นแหละ ถ้าพูดถึงเรื่องอรรถเรื่องธรรมแล้วใจจะเย็น ให้ภาวณาบ้างนะทุกคน ๆ เอาละพอ

ใครที่เขาโจมตีเราเลยออกวิฑูแก่ข้าวให้แทนได้เลย หว่าท่านพฤกษ์นี้เอาเงิน จากสำนักสงฆ์เขาเขี้ยวไปสร้างรีสอร์ทที่ไทรโยค เราได้ยินมาอย่างนั้นเราก็แก้ให้ เขา เขี้ยวเราไปดูแล้วจะมีอะไร มีแต่ป่าแต่เขา มีแต่สัตว์เต็มกับพระอยู่ด้วยกัน เป็นเพื่อน กัน ท่านไปสั่งสมอะไรพอจะมีเงินมีทองไปสร้างอะไร ไม่มี บอกยันได้เลยว่าไม่มี วัดนั้น เป็นสถานที่ภาวณาโดยเฉพาะ เราก็บอกอย่างนี้ จะเงินที่ไทรโยคไปสร้างรีสอร์ท งานไม่มีเงินจะมาจากไหน เราแก้ให้เลย ออกทางวิฑูเหมือนกัน

(ถวายหลวงตาส่วนตัวเจ้าคะ) ได้หมื่นหนึ่ง เอาส่วนตัว เรานี้มันเพื่อโลก คำว่า ส่วนตัวไม่มี พูดได้ชัดๆ ไม่มี มีเท่าไรออกหมดเลย เราแบแล้วเราไม่ทำ ไม่เอา อย่าง ดัดดินอยู่ทุกวันนี้ ไปไหนลำบากลำบากก็เพื่อโลกทั้งนั้นไม่ได้เพื่อเรา หมดโดยสิ้นเชิง งานของเราไม่มี งานภายในใจไม่มี ทุกข์ที่จะมาเสียดแทงแม้เม็ดหินเม็ดทรายภายในใจ ก็ไม่มี หมดโดยสิ้นเชิง บรมสุขเข้าแทนที่ปั๊บ ตั้งแต่วันกิเลสขาดสะบั้นลงไปจากใจ บรม สุขไม่ต้องถามขึ้นแทนกันเลย

พูดให้มันชัดๆ ธรรมพระพุทธรเจ้าเราเสาะแสวงหาทำไมจะไม่ได้ เขาหากิเลสได้ กิเลส หารธรรมต้องได้ธรรม แล้วพูดเรื่องธรรมพูดไม่ได้มีหรือ แต่เขาพูดด้วยกิเลส ตัณหาได้มามากน้อยเพียงไรเขาก็พูดกันได้ เราหาธรรมแทบเป็นแทบตายพูดธรรม ไม่ได้มีอย่างเธอ พูดให้มันชัดๆ หาได้ บอกตรงๆ ในใจ ได้จนปล่อยโดยสิ้นเชิง ไม่มี อะไรเหลือ ขึ้นชื่อว่าสมมุติที่จะมาผ่านในจิตใจไม่มี ที่นี้ทุกข์จะมาจากไหน ทุกข์เกิดขึ้นมาจากกิเลส กิเลสตัวสร้างความวุ่นวาย กิเลสไม่มี ไม่มีอะไรสร้าง ทุกข์ก็ไม่มี บรม สุขไม่ต้องถาม

อย่างที่ท่านแสดงไว้ในธรรมว่า วุสิต์ พรหมจริย กตฺ กรณียํ พรหมจรรย์ได้อยู่จบแล้ว งานที่ควรทำได้ทำสำเร็จแล้ว งานอื่นที่จะทำให้ยิ่งกว่านี้ไม่มีก็คือท่านผู้สิ้นกิเลส พระพุทธเจ้า วุสิต์ พรหมจริย พระอรหันต์ผู้ทรงไว้ซึ่งวุสิต์ พรหมจริย ตั้งแต่กิเลสขาดสะบั้นลงแล้วท่านไม่ทำความเพียรเพื่อฆ่ากิเลส ไม่มี กิเลสตัวไหนมาให้ต่อสู้กันไม่มี นั่นละบรมสุขขั้นที่ตรงนั้น นิพพานเที่ยงก็ตรงนั้น เวลามันหนามันหนาจริง ๆ นะกิเลส เราไม่ลืม

นี่ก็ได้คติธรรมอันหนึ่งเหมือนกัน ไปสู้กับกิเลสอยู่บนภูเขา สู้มันไม่ได้ ตั้งสติตั้งพับลัมผล็อย ๆ ไม่ได้ตั้งเพื่อยู่ ตั้งเพื่อลัม จนน้ำตาร่วงบนภูเขา โอ้โฮ มันอุทานภายในใจ โอ้โฮ มึงเอาภูขนาดนี้ ภูมึงนะอยู่ในนั้นละ มึงเอาภูขนาดนั้นเขี้ยวเธอ เอาละอย่างไรมึงต้องพังวันหนึ่ง ให้ภูถอยภูไม่ถอย นี่คือเคียดแค้นให้กิเลส ถ้าเคียดแค้นให้สัตว์หรือบุคคลใดก็ตามเป็นบาปเป็นกรรม แต่เคียดแค้นให้กิเลสที่เป็นภัยอยู่ในนี้เป็นธรรม

นี่ละความเคียดแค้นนี้มันเป็นเชื้อสำคัญภายในใจ อย่างไม่มึงต้องพังวันหนึ่งเอาละ ว่าอย่างนั้นเลย มึงต้องพังวันหนึ่ง ให้ภูถอยภูไม่ถอย จริง ๆ ด้วย โรงงานใหญ่ก็คือพ่อแม่ครูจารย์มัน ล้มทั้งหงายมาจากภูเขาไปหาท่าน พิถีพิถัน ไปอีก ล้มทั้งหงาย ล้มหงาย ๆ ล้ม พลิกไปพลิกมากิเลสมันก็ลัมให้เราเห็นซิ โถ มึงก็มีห้องเหมือนกันหรือกิเลส นี่กว่ามีแต่ภูหงายท้องให้มึงดู ที่นี้ก็ซัดกันใหญ่เลย ไม่ลืม เวลาตั้งสติไม่อยู่ไม่อยู่จริง ๆ นะ ตั้งพับลัมพร้อม ๆ จนกระทั่งน้ำตาร่วงบนภูเขา ไม่ลืม

นี่เคียดให้กิเลสเป็นธรรมนะ มันมุมานะ มันเป็นอยู่ภายในใจ ไม่ได้เป็นออกมาอย่างเราพูดนี้ มันเป็นในใจ โอ้โฮ มึงเอาภูขนาดนี้เขี้ยวเธอ เอาละอย่างไรมึงต้องพังให้ภูถอยภูไม่ถอย เป็นอยู่ในใจ เคียดแค้นให้กิเลส นี่ละความเคียดแค้นให้กิเลสซึ่งเป็นภัยรุนแรงเป็นธรรม ความเคียดแค้นให้บุคคลและสัตว์ตัวใดก็ตามเป็นโทษ นี่ละมันพลิกกันตรงนี้จะ อันนี้แหละทำให้มุมานะพืดกับกิเลสไม่ถอย เมื่อถึงขั้นที่พอพืดกันแล้วที่นี้กิเลสมันก็ไม่ได้มีอำนาจตลอดไป ถึงขั้นธรรมมีอำนาจแล้วกิเลสโผล่ไม่ได้

เรียกว่าธรรมขั้นนี้เป็นธรรมอัตโนมัตติ หมุนไปเอง เป็นความเพียรอยู่ในตัวเองเสร็จ ได้รั้งเอาไว้ ๆ บางทีมันไม่หลับ กลางคืนนอนไม่หลับ สติปัญญากับกิเลสพืดกันอยู่ภายในใจ นอนมันก็ไม่นอนด้วย มันหมุนของมันตลอด นั่งภาวนายิ่งแล้วซัดกันเลย ลงเดินจงกรมก็ไปพืดทางจงกรม มานอนแทนที่มันจะนอนมันไม่ยอมนอน พืด เลยแจ้งไม่หลับ นี่ถึงขั้นสติปัญญามีกำลัง

กิเลสไม่ใช่ว่าจะมีกำลังตลอดเวลา นะ โผล่ไม่ได้เมื่อถึงขั้นสติปัญญามีกำลังแล้ว โผล่มาขาดสะบั้น ๆ สติปัญญาธรรมดากับมหาสติมหาปัญญาบวกันเข้าไปแล้วยิ่งเร็ว

แพล็บบนนี้ขาดแล้วๆ เป็นเองนะ เวลาถึงขั้นสติปัญญาที่กำลังนี้ก็เลยขาดเองเลย พอแพล็บบนนี้มันรวดเร็ว คือความเร็วของมหาสติมหาปัญญานี้มันเร็วเกินกว่าจะมองเห็น ถ้าตาเราธรรมดาไม่ทัน แต่สติปัญญามันทันกันกับกิเลส พอโผล่แพล็บบนนี้ขาดซะบึ้นๆ สุดท้ายก็ขาดหมดเลย ที่นี้ไม่มีอะไรโผล่ หมดแล้ว

วุฒิต์ พุทธุมจริย์ การรบกับข้าศึกคือกิเลสตัวที่มีอำนาจใหญ่หลวงครอบงำสามแดนโลกธาตุได้ขาดสะบั้นลงไปแล้วจากหัวใจเรา ตั้งแต่นั้นมาไม่มีอะไรเข้ามาแสดงเลยหมด มหาสติมหาปัญญาเป็นเครื่องมือชั้นเอก พอกิเลสขาดสะบั้นลงไปแล้วมหาสติมหาปัญญาก็เหมือนกับเราทำงานเสร็จแล้วเราก็ปล่อยเครื่องมือเสีย เช่นมิดกำลังฟันอะไรพอทำเสร็จแล้ววางมีดเสีย อันนี้ก็เลยขาดสะบั้นลงไปมหาสติมหาปัญญามันก็ลดตัวเองตามหลักธรรมชาติ ไม่ใช่จะตั้งใจลดนะ มันลดตัวเอง แล้วจะฆ่ากับอะไรงานก็ปล่อยมือแล้ว มีดฟันอะไรพองานนี้เสร็จแล้วมันก็ต้องปล่อยมีด ปล่อยเครื่องมือ

พรุ่งนี้เอาศพท่านชิตไป ๑๐ โมงเช้า วันที่ ๘ ก็เผา ท่านชิตเป็นพระวัดป่าบ้านตาด เป็นคนเพชรบุรี เป็นพระไปอยู่วัดป่าบ้านตาดหลายปี ออกจากนั้นก็มาอยู่ทางน้ำหนาว ก็ได้มาเสีย เป็นพระวัดป่าบ้านตาดกล้าหาญชาญชัยมากนะ เข้มขันขยันหมั่นเพียร เอาจริงเอาจัง เด็ด ของเล่นเมื่อไรท่านชิต อาจหาญชาญชัย ถ้าพูดแบบโลกเรียกว่าไม่กลัวใคร กิริยาอาการนี้บอกไม่กลัวใคร ที่นี้เวลาจะหมุนเข้าไปทางกิเลส มันก็ไม่กลัวกิเลส คือนิสัยอันนี้ละ ถ้านิสัยอ่อนแอท้อแท้แล้วมันก็อ่อนไปหมด ถ้านิสัยแข็งแกร่งมันก็แข็ง ไปในทางที่ถูกที่ดียิ่งแข็ง อาจหาญนะท่านชิต นิสัยอาจหาญ จริงจังทุกอย่าง ประหนึ่งว่าไม่กลัวใคร ว่าอย่างนั้นเถอะ นิสัยเด็ด อยู่กับเรามาหลายปี รุ้ นิสัยขยันหมั่นเพียร..ท่านชิต

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

[www.luangta.com](http://www.luangta.com) หรือ [www.luangta.or.th](http://www.luangta.or.th)

และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*

และเครือข่ายทั่วประเทศ